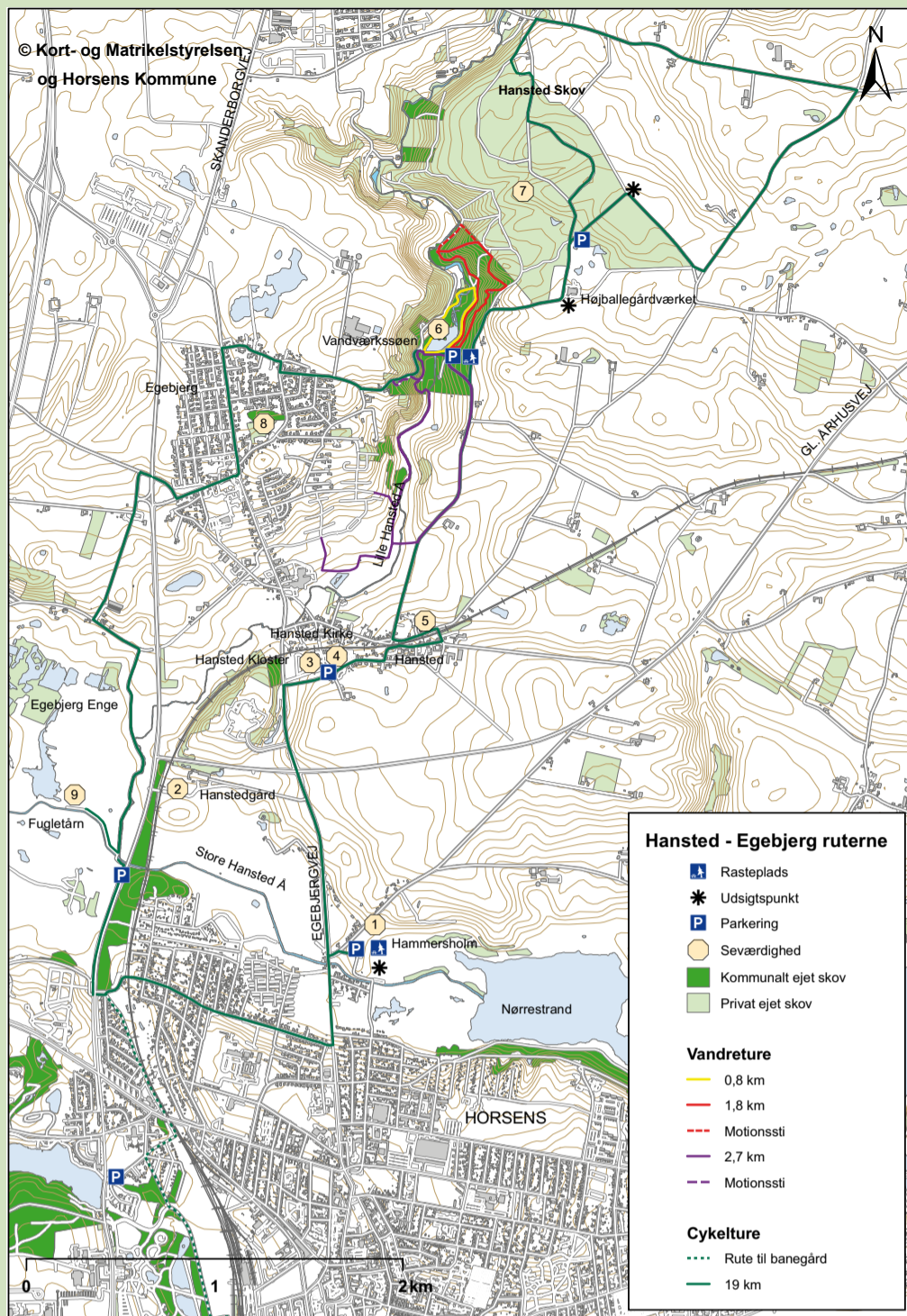

Stiruterne

Ruterne i denne folder løber fra Nørrestrand i syd og op igennem Hansted Skov og videre til Egebjerg Enge. Undervejs er der mulighed for at besøge historiske steder samt spændende naturområder. Turene kan gøres på cykel og til fods. Man kan også vælge sin egen rute og besøge enkelte af udflugtsmålene.

God tur!
Horsens Kommune.

1. Hammersholm og Nørrestrand

Hammersholm er betegnelsen for området vest for Nørrestrand. Fra P-pladsen er der en storslået udsigt over Nørrestrand. Nord for Store Hansted A lå tidligere gården Hammersholm. Ved Hansted Bro og i tilknytning til gården lå tidligere både teglværk og kalkværk. I 1962 købte Horsens Kommune gården, som senere er nedrevet.

2. Hanstedgård

Er omtalt i Kong Valdemars Jordebog som kongeligt gods 1230-60. I årene 1250-1350 lå her en borg. Resten af voldstedet findes i haven. En senere herregårdsbygning blev slemt beskadiget under svenskekrigene i 1600-tallet. Den nuværende hovedbygning er opført i 1789.

3. Hansted Hospital - Hansted Kloster

Hansted Hospital blev grundlagt i 1705 af den rige Dorthe Hansdatter Lottrup, som bolig for 24 personer. Omstændigheden var meget ulykkelig, idet hendes mand, Anders Jensen Thonbo, samt deres 4 børn alle var døde. Dorthe sad nu ene tilbage og har måske set sin ulykke som en Guds straf, og vil forsøge at sone den ved at gøre en god gerning for de fattige i sognet.

Hansted Kloster omgivet af store lindetræer

Adgang til naturen

De fleste af skovene på ruterne er privatejede, dog er den sydlige del af Hansted Skov offentligt ejet.

Det betyder, at du må færdes på stierne i skovene fra kl. 6.00 til solnedgang.

Du må tage din hund med, hvis den er i snor.

Spætmejse

HORSSENS KOMMUNE

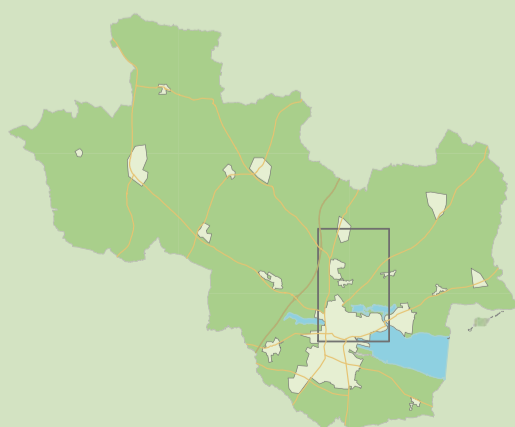
Folderen er udarbejdet af Horsens Kommune, juni 2007, revideret juli 2010.

I området findes der yderligere foldere om Nørrestrand og Naturstien Horsens-Silkeborg.

Illustrationer: Jens Gregersen
Layout: Grafisk Værksted, Horsens Kommune
Tryk: Grafisk Horsens

Yderligere information:

Eigil Holm: "Horsens egnen"
(Horsens Ren Fjord, udg. i år 2000)
Horsens Kommune: www.horsenskom.dk
VisitHorsens: www.visithorsens.dk

Horsens Kommune
Hansted-Egebjerg ruterne

Martsviol

Turfolder Hansted - Egebjerg

Fra 1979 til 2001 fungerede Hansted Hospital som kommunalt plejehjem. I 2001 opsagde bestyrelsen aftalen med Horsens Kommune og ombyggede hospitalet til 18 lejligheder. Samtidig skiftede det navn til Hansted Kloster.

Hansted Kloster

4. Hansted Kirke

Kirken er opført i frådsten i begyndelsen af 1100-tallet og er herredets største. Dens størrelse skyldes nok, at Hanstedgård på daværende tidspunkt var kongsgård, og stormanden ønskede at sætte sit præg på kirken. I 1500-tallet fik kirken sine hvælvinger og blev samtidig kraftigt ombygget. Kirkens ældste inventar er den romanske døbefont af "Horsenstypen". Den er rigt udsmykket med løver og ranker.

Hansted Kirke

5. Hansted by

Navnet tyder på, at byen blev grundlagt i jernalderen ca. 500 e.kr. Byen er en rækkeby med gårdene beliggende på hver side af bygaden. De fleste huse og gårde ejedes af Hanstedgård, som i ældre tid var krongods. På grund af jernbanen blev byen, i 1868, delt i to, en "overby" og en "nederby".

Lille Hansted Å

Lille Hansted Å systemet afvander området nordøst for Horsens op til Ejerbavnehøj-buen. Åen har en meget konstant vandføring, hvilket har gjort den velegnet som energikilde til 6 vandmøller på en strækning af ca. 8 km. Nu er det kun møllen ved Hansted, der er i funktion.

Ørred

Fiskene i Lille Hansted Å

Ved undersøgelser af fiskebestanden på strækningen fra Egebjerg Sø til udløbet i Store Hansted Å er der fundet følgende fiskearter: ørred, laks, ål, aborre, gedde, skalle, elritse, brasen, skrubbe, 3-pigget hundestejle og bæklampret. Der er ved de seneste undersøgelser i 2003 fundet en naturlig bestand af ørred af en størrelse, så der ikke længere er behov for at udsætte ørreder for at opretholde en bestand.

6. Vandværkssøen – en opstemmet sø

I 1874 købte Horsens Kommune Egebjerg Vandmølle for at bygge et mekanisk vandværk på stedet, og derved udnytte de rige kilder i området. Den opstemmede sø skulle bruges som drivkraft til at pumpe drikkevandet ind til Horsens. Vandværket blev indviet i 1876.

Dette vandværk fungerede i næsten 100 år, indtil det i 1971 blev erstattet af det moderne Højballegårdværk. Vandværket leverer ca. 68 % af drikkevandet til Horsens by. Der er i 2007 etableret en faunapassage. Umiddelbart nord for søen blev Lille Hansted Å ledt vest om søen, for at afskære søen for tilførsel af næringsstoffer. Nedenfor dæmningen blev der gravet et nyt vandløb på ca. 470 m.

Egebjerg Vandværk set fra syd ca. år 1900

Vandværkssøens fugle

Hele året kan man træffe gråænder, blichøns, rørhøns og fiskehejrer. Om vinteren er der troldeænder, hættemåger og stormmåger.

En speciel vintergæst, fra det høje nord, kan man se på de store sten i åen nedenfor "vandfaldet", her sidder vandstæren og fisker. Det er en oplevelse at se den sidde og vippe op og ned med sit hvide bryst. Vandstæren lever mest af vårfluer og andre smådyr, som den dykker ned på bunden efter, men den kan også snuppe en lille fisk.

Vandstær

7. Hansted Skov

Hansted Skov har, så langt tilbage man ved, tilhørt Hanstedgård. I 1705 blev den, sammen med Hanstedgård, overdraget til Hansted Hospital.

I 1805 blev fredsskovforordningen indført. Det medførte, at skoven blev opdelt i 2 dele: fredsskoven (ejet af Hansted Hospital) og bondeskoven (ejet af omkringliggende gårde). Fredsskoven er omkranset af en dyb grøft med en bagvedliggende vold, som skulle holde kreaturer ude af fredsskoven.

I skoven findes der 12 fredede gravhøje.

Bøgestub

Skovens fugle

Går man ind i skoven, kan man ofte se musvågen svæve på opvindene langs de stejle skrænter.

Langs stierne er der et mylder af småfugle bl.a. mejser, bogfinker, træløbere og den specielle spætmejsje. Det er den eneste danske fugl, som kan løbe nedad træstammerne med hovedet først. Man kan heller ikke undgå at høre den store flagspættes ivrige hakken i træerne.

En helt speciel oplevelse er at se og høre raven, når den kommer svævende hen over trætoppene.

Ravne

Skovens planter

Tidligt på foråret er skovbunden fyldt af den hvide anemone. På lidt fugtige steder kan man finde den gule anemone. Langs veje og stier lyser den gule vorterod op. Længere hen på foråret kan man møde rapunselen på skrænterne langs med åen, men den altdominerende plante er ramsløg. Dens ramme løglugt overdøver alle andre dufte.

Gul Anemone

8. Egebjerg

I slutningen af 1800-tallet blev Egebjerg kendt for sine pottemagere. Denne virksomhed var betinget af, at der fandtes rigelige mængder af velegnet ler i sognet, hvilket også blev udnyttet til teglværksproduktion.

I 1920-erne overgik de fra pottemageri til egentlig keramikfremstilling. Mest kendt var: Annashaab, familien Dissing og Niels Peter Nielsen.

Vase fra Annashaab Iervarefabrik

9. Egebjerg Enge og Store Hansted Å

Egebjerg Enge var det sidste dræningsprojekt i Danmark, der fik statsstøtte. Det var også det første projekt i Danmark, hvor området blev retableret til våde enge. Der gik ca. 25 år mellem de 2 hændelser.

Det naturgenoprettede område er på små 40 ha. og består af en mindre sø med tilhørende fugtige enge. Formålet med projektet er dels at tilbageholde kvælstof i forbindelse med oversvømmelse, dels at fungere som vandreservoir ved store afstrømninger. I forbindelse med projektet er der lavet en bro over Hansted Å, der forbinder området med stierne langs med omfartsvejen. Derudover er der bygget et fugletårn på diget ud mod Hansted Å.

Området er en lille ornitologisk perle. Af ynglefugle findes 10–20 par viber, enkelte par rødben, blichøns og et enkelt stormmågepar. I træktiden forår og efterår raster mange ande- og vadefugle, bl.a. krikænder, grågæs, dobbeltbekkasiner og tinksmed. Af rovfugle ses ofte musvåge og tårnfalk og af og til rørhøg og rød glente. Der er også truffet sjældne fugle, som skestork og silkehejre.

Vandkvaliteten i den nedre del af Store Hansted Å er forbedret igennem de senere år. Det har bl.a. medført, at et sjældent insekt, slørvingen med det latinske navn *Perlodes microcephala*, nu har bredt sig og er fundet ved Store Hansted Bro. Der er tale om Danmarks største slørvinge. Larven bliver op til 3 cm lang.

Troldeænder